

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrške slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto :
 Doma 3 K.
 v Ameriko 6 K.
 za naročnike Marijinoga lista, če se jih več na eden naslov pošila, doma 2 K.
 v Ameriko vsakoml na njegov naslov 5 K.
 Cena ednoga falata je domá za naročnike Marijinoga lista 4 filere, za nenaročnike 6 filerov.

Dobijo se
 Novine, Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga pri
KLEKL JOŽEFI,
 vpok. pleb. v Čerensoveih,
 Csoröld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k toml moro pošilati.

Cena Novin z Marijinim listom i Kalendarom Srca Jezušovoga vküp je na leto :
 domá, če za več naročnikov na eden naslov se pošilajo 4 K.
 če samo za ednoga 5 K.
 v Ameriko vsakoml naročniki na njegov lasten naslov 8 K.

„Daj račun od španije tvoje.“

— Luk. XVI. —

Gospodár, bogat človek toga evangeliuma pohváli svojega nezvestoga slugo ne za volo njegove jáluosti, nego za volo spametnosti. Té špan je z tistih lúdiuh bio, kí na večnost ne mislijo, šterim je za nebéša ne skrb, šteri tak držijo, ka za to do že meli na slednje čas. Prva žela njihova je zemelsko bláženstvo. To ščejo doségnoti po vsoj sili. Záto ga pohváli njegov gospod, kda zvedi njegove krivice, kak či bi šteo praviti : „Nikajvreden je, ali za sebé je meo pamet“.

Pa naš lúbi Zveličiteo to priliko na nás obrné poleg toga, kak právi : „sinovje toga sveta so spametneši od sinov svetlosti,“ ár sinovje t ga sveta v vsem svojem deli i posli pred očmi majo svoj namen, se ne dajo dolizgučati od svojih potih ; smej, zametávanje lúdiuh njé ne briga ; naj samo oni doségnejo, ka so namenili.

Sinovje svetlosti so pa nevolni, strapezlívi, zaveče dúše májo, či okoli njih súhi list zošošnja, so že v stráhi pa se na veke bojijo od toga, ka de što drúgi na njihova djánja pravo.

Je ne tak ? Vídimo to vsaki dén okoli sebé. Indasveta so lúdje šli v sramote puno smrt za svojo vero, dnes je sram krščák dolivzėti pred krížom, či z drúge vere, ali nevernimi lúdmí idejo vküper. Pred jelom, po jeli se vnogi ne prekriži, v krčmo zamán čúje zvon na angelsko pozdravljenje, v církev te ide, kda ga nišče nazáj ne drží, notriskoči v vsako hűdobijo naj se samo toml sveti ne zameri. Záto ár je ne tak spameten, kak sinovje toga sveta. Oni ne pozábijo, ka ščeje doségnoti pa svoje guče i djánja po tom ravnajo. Krščeník pa tudi šče doségnoti ne zemelsko, nego večno pláčo, šče pridti ednok k

Oči nebeskomi, da pa z same bojalivosti vsaki dén desetkrát dolistopi z práve poti ino si premišláva, jeli bi šo dale, ali ne.

Kak bi se dalo toml pomočti ? „Vse drúgo človek lahko dá človeki, samo pámetí ne“, právi eden starínski pregovor. Či što za sebé neima, ali nešče meti zadosta pámeti, drúgi njemi nemre pomočti, sám Bog. Záto se naj obrné k Bogi v vsakdenšnjoj vreloj molitvi, naj darúje Bogi svoje vsakdenšnje posle, trúde i trpljenja vsaki, kí té nespameten stráh má v sebi za miloščo práve pámeti, ka ga Bog presveti v rázmiň, njemi dá spoznati njegov vekivečen cíl ino tiste škéri, štere ga tá pomorejo pa njemi te naj tudi potrdi volo, ka postáne močen, ka nevolen stráh vöodžené z srca svojega, ka bo tak čeden za svoje zveličanje, kak je čeden sin svetá za svoj dobiček ino drúga zemelska dobra.

Bojna.

Z ednim tjednom smo znova dale prišli. Že skoro edno leto trpi boj, pa zdaj nakonci prvoga leta skoro bole krvávo, kak gdaštéc. Z Galicie splodjeni rusi cele svoje moči napinjajo, ka pa či bi se njim posrečilo staviti naše zmagovalne šerege. Taljánje zevsov močjov probajo predreti tisto linijo, štero smo mi vtégnoli pred njé, ka do te máo pa dale ne. Na francuskom bojišči se bijejo krvávi boji, šterih srditost je nepopisliva. Törki se junaško bránijo proti svojim, dosta močnešim neprijátlom, tak ka tej pri Dardanellaj nikaj nemro doségnoti, zmešani sopa že tak, ka sami zvoje postojanke obstrlávlejo.

Znám, ka gda to prečtíte, de si vnogi mislo, ka ve nam té Novine

vsígdár od toga pišo, ka zmágamo, pa boji li nega konca. Neprávim, ka po vsej bojiščaj tak bijemo neprijátle, ka de kmesti vkraj. To nemrem praviti ! To pa smem praviti, ka či vküpprimimo zdejsnje bitke, te se lahko tolázimo stem, ka se po vsej krvávi bojiščaj naše zmáge sád zori. Vúpajmo se, ka de naskori zreli pa verimo, ka Bog svojega lústva ne ostávi ! Najnovše dogodbe z boja so sledeče :

V boji proti rusom je naša vojska do Krasnika prišla na Rusko-Polskom, gde se je na velke rususke moči namerila. Rusi so tu postavili eden najmočneši svoj oddelek, šteromi stálno nove pa počinjene moči hitijo na pomoč. Po takših razmeraj se je tú velikánska bitka začnola med našimi prodirajočimi šeregi, pa med krvávo se se bránjajočimi rusi. Našim se posrečilo zaprva predreti rusko linijo, ali pred novimi ruskimi močmi so potle prisiljeni bili se na od Krasnika proti sevri ležéče visine potégnoti. Tú se zdaj te začnola krvávo bitje, šteroga nasledki so to ka smo više 11 jezero rusov vlovili pa obdržali nadale vse svoje postojanke, proti šterim pa rusi srđito prodirajo.

Na slednjen falački galicianske zemlé se tak vídi, ka si malo odejnejšo naši, naj z tem vekšov močjov do mogoči prodirati dale po rususkoj zemli. Vsakojački de odločitev krasniške bitke velki vpliv mela na to bojišče.

Nemci stálno na predújejo pa odbijajo sovrážne napáde na Izhodnom bojišči. Dén od dnéva vlovijo pár jezero rusov pa zaplenijo kaj orožjá po različnih krajeh, tak ka vsebina teh dobičkov de v vsako formo lepa.

Proti Taljanom. Najbole se briga zdaj vsaki za taljáne. Vnogi nemrejo zarazmiti zakaj smo šče ne v Rimi, pa

sose že navolili vsigdár se v edno formo glaséčih poročil, ka: *taljanske napáde smo krvávo odbili*. Tem nemirovnim zdaj na nájvekše veselje zdaj mámo priliko glásiti, ka smo taljáne ne samo *odbili*, nego *zbili* túdi. Nešteto mrtvi taljánov je ležalo pred našimi poštojankami, tak ka se taljansko bojno polé slobodno za smrtno polé zové. Ka je pa toga zrok, ka po teh bitkaj šče li nedemo na Taljansko zemlo, to vam zdaj tak pošepetnem: On je šteo k nám priti, nemi knjemi, záto naj li pride, mi ga že počakamo, pe njemi pokážemo, gde tá je pot domo. Tak mislim, ka se taljánje prle navolijo k nám hoditi, ka mi je pozdrávlati, pa se ednok samo poberéjo.

Na Francuškóm se nemci srdito vojújejo. Zmes-zmes se malo povekšajo napádi nemcov, v šteri so vnogo vsega vzéli neprijátlom.

Pri Bois de Pretreben so nemci srečno napadnoli francuse, pa srečno naprejprišli vnogo moštva loveči.

Angleži so po zraki šteli priti na nemško zemlo, ali nemci so je za časa zapazili, pa prisili na povrmitev.

Pri gradiškóm mosti so 600 mrtvih taljánov najšli.

Potunjena taljanska ládja. Eden naš podmorski čun je štrelo edno taljansko ládjo štero so taki požrli valovi Adrianskoga morja.

Pri Dardanellaj posebno okoli Sedil-Bahr napádajo zavézniki törške postojánke, ali brez vsega uspeha dozđaj.

Nova mesa v Cserensovcih.

Dnes tri tjedne je Tišinska fara mela lepo slovesnost, gde je Hauko Jožef, zdaj že imenüváni čerensovski kaplán dárüvao svojo prvo sv. mešo za svoj národ, dnes tjedne se pa lepa čerensovska okolica vdeležila onoistoga veselja. Gábor Hilár, mešnik reda sv. Franciška je služo na té dén prvo sv. mešo v nazočnosti nešetoga národa, ki je iz vseh krajov slovenske okolice vküperprisle. Velikanska čerensovska cérkev je že dugo ne vidilo telko národa, pa je brezi vse sramote vžaprla velki táo lüstva. Že preci rano so se zbirali romarje okoli cérkvi, v vugodnom, razhlajenoga zraka vřemeni, od šteroga lepšega smo si ne mogli želeti.

Okoli 10 vöre je že ogrumna vnožina napunjavala prostorno zidovje fárne cérki pa celo okrožje.

Pred cérkvov je krasni slavolok naznanjao veselje čerensovske farez slovenskim pa vogrskim napisom. Po

cesti nam pa zeleno, okrašeno veje kazalo pot proti rojstnoj hizi novomešnika, gde pred vrátami nas lübez-nivo pozdrávla novi slavolok z lepim napisom: „*Bog blagoslovi novomešnika.*“

Ob pol deseti je ostavo novomešnik med večimi bogoslovci spreváján odsvojih starišov i v belo oblečenih deklin svoj dom ino šo v procesiji na farov, gde ga že veliko število dühovnikov čakalo, pod vodstvom domáčega plivanuša, V. č. G. Čačić Jožefa.

V mešno opravo oblečeni je tú odnet šo med donenjóm zvonov v cérkev, naj prikáže tam svojemi Zveličari to prvo, i najlepšo daritev. Cérkev je te že vse nabita bila. V svete misli zatopen stopi novomešnik pred oltár pod vodstvom Čačić Jožefa ino s trepetajočim glásom zospevle: *Veni Sancte Spiritus, hodi Düh Svéti, hodi ino me vodi, naj prav pobožno oprávim svojo prvo sv. mešo*. Po tom se začnola meša z Nájsvetešim pri krasno okinčanóm oltári. Po evangeliomu je Slávni govornik, V. č. G. Faflik Ferenc stopona predganico, ino zvelkov navdúšenostjov ino z v srce segajočimi reči gučao vküpzbranoj vnožini od tistoga velkoga misijona, šteroga zdaj Sám Bog vodi, šteroga predganice so krvávo bojišča, šteroga predgarje so grozni štúki i puške, šteroga spokorjenci so vnogi, ki so dozđaj Bogá ne šteli poznati, ki so se zuábili niti prekrižni ne znali. Opo-minao je lüstvo, ka teh vnoгих grozovitnost je túdi naš slovenski národ kriv, šteroga domá ostále kotrige neščejo zarazmiti bože reči, šteroga domá ostále kotrige odürno, nesramno živéjo te gda njihovi možje, sinovje že edno leto krvavijo daleč po bojiščaj, naj si obránijo, dom, domáče ognjišče, tisto ognjišče, tisti dom v šteroga, gda do si ednok po vnogóm trpljenji odpočiti želeli, nedo mogli brez sramote, brez špota notri stopiti, ár ga je ognjüsila z svojimi odürnosti nervesta žena, nesramna sestra. Groza obide govornika, gda to pokvarjenost svojega národa preštímávlé, šteri národ ne ve stálen biti, šteri národ ne ve stálen biti, šteri národ se zdaj joče, a za krátek čas se pa znova pogrozi v blato, v gnjüsobo, ár neve proti nébi glédati, kak ga je Bog stvoro, nego pozemli lázi, kak nema stvár. Cela vnožina se skuzila, gda se govornik k novomešniki obrno, ino ga spominao, naj zmérnim srcom ostávi té svet, ino še pová znova v svoj zamostán, gda naj vrelo moli trpečega Jezüša za svoj národ. Obslednjim s tov prošnjov dokonča predgo, naj novomešnik darüje svojo prvo sveto mešo za vogrske slovence, lahko pa

zadobijo od Bogá mišoščo njim tak jako potrebne stanovitnosti.

Po predgi se dáte služila sv. meša z slovesnov dvorbov. Nesmimo se spozábiti z lepe pesmi, za štero se obprvim Spostovánomi g. namestnómi školniki, Lüthar Števani mámo zahvaliti, ki so z velkov vdánostjov vodili deklíški zbor, ki je zrazliženimi pesmami podigávao slovesnost. Ober vse hvále je bio túdi samospév gospodičine Graššanovich Olga pa igra z goslami učitelja Markoja Ferenca.

Po meši je novomešnik okoli cérkvi blagoslov delio.

Po cerkvenoj slovesnosti je gostolübní domáči plivánoš, V. č. g. Čačić Jožef vido pri stoli vküpzbráno dühovčino. Vdeležili so se novomeše z med dühovnikov stedeči vün domáčega Gospoda: V. č. gospodje Vugrinčić Boldizár, v pokojeni čerensovski plivanuš, Bisiach Jánoš plivanuš z Mesta Sagračo, Klekš Jožef rediteo, Sakovič Jožef törjenski plivanuš, Faflik Ferenc, Berdén András, Lejko Števan kaplánje, Györköš Gilbert franciskánar, pa bogoslovci Bišćán Julius i Steinmetz Nicola z Zágreba, Bašša Jožef i Kúzma Štefan z Bogojine, Tivadar Jožef z Törnišča, Kúhar Rudi z Izeltovec, z Godina Ignác z Bistrice i trije Saleziánci z Veržeja.

Odvečara so vsi tej Gospodje pohodili rojstni dom novomešnika, gde je túdi domáča inteligéncia skazala svojo část mládómi Gospodi. Med prijáznim pogovárjenjom je teklo vreme štero so zmes túdi mládonéče slovenske pesmi krátile. *Mirosláv.*

Dom i svet.

Závna zahvalnost. 6-ga julija t. l. sem spuno 25-to leto svojega mešniškoga posvečüvanja. Boža nezgrüntana Previdnost je ne dopústila da bi jaz te god v mojoj lepoj i meni predrágoj fárnoj cérkvi obhajao v Zagradi, ár je ta strašna žrtev postala divje bojne. Dober Bog mi je pa poskrbo v prečastnom farovi türniškóm pravó, krščansko gostoljübnost; i tú, oddaljen od svojih starisov, bratov, sestér i fárnikov v lepoj, na pobožnost podigávajočoj cerkvici v milosti bogatoga sv. Antcna, sem z genjenim srcom obhájao svojo srebrno mešo v sredini türniških fárnikov i svojih pobežnih bratov.

V teh vrsticah izrazim najglobšo zahvalnost vlét. g. Sakovič Jožefi, plebanoši, g. kaplani, celomi gostolübnómi farofi i vsem dobrim farnikom; odkri-

tosrčna hvala bodi tū sagrajskim beguncom, ki so zdaleka prišli i veliko žrtvovali, naj se osobito morejo vdeležiti moje sv. meše.

Toplo se zahvalim tūdi g. Némethy Janoš, školniki, ka so za té hip orglanje prepūstili našemi zagrajskomi školniki, ki je orglanje i pesmi vodo z drugimi begunci.

I končno posebno zahvalnost poklonim gospodičini Némethy Nelliki za krasni oltárni predprt, za lástno ročno delo, šteri bo po mojoj vrnitvi v domovino prvo i najdrágše lepoticje na Marijinom oltári moje nesrečne cerkve i najprijetnejši spomin na Túrnišče.

Naj smileni Bog i milosti bogat sv. Anton, komi na čast sem dnes svojo sveto mešo darūvao milostno sprejme i obilno blagoslovi, cela slávna tórjanska fara pa naj bo prepričana, da bom njej vedno srčno zahvalen.

Túrnišče, 1915. jul. 6.

Bisiach Janoš.

Menje mesá do jeli, ki so dozdej nešteli poznati posta pa pétka. Mi ne, ár smo ga dozdej tūdi ne dosta povžili, liki tisti do prisiljeni spoznati, ka je dén záto dén, či rávno nega mesá na stoli, ki so mislili, ka do vkraj, či se v pétek mesá ne najejo.

Stálno se zdigávajoča mészna cena, pa pomenkanje živine je prisilila vogrsko-králesko vládo, naj na vživanje mesá sledéča odrédi: v tork pa v pétek se nesme govédina, telétina pa brasko meso tržiti v mesnicaj, niti pokrémáj pripravleno pred gosta djáti. Samo takše se sme odávati, štero duže stoji, brezi toga, ka bi se pokvárilo, kak so šunke, kolbási, slanina pa salámi pa droberje stero pri klanjci vkraj pride, kak plūča, jétra, žalodec itd. Vsakojácki moremo pripoznati, ka je tá odrédba jako potrebna bila, ár bi za volo velke cene se nam mláda živina vsa stržila, tak ka ne bi meli za plene pripravne máre. Záto nam tá odrédba z ednim tálom občuva živino-rejo, zdrūgim tálom pa se postiti navči tiste, ki so dozdej post za morijo pa za znájdbo popov držali. Prisiljeni do viditi takši, ka ne merjé človek, či rávno ne je vsaki dén mesá.

Kak štéc se nam pa dobra vidi odrédba, popuna je ne, ár z ednim tálom dopūsti odajo duže stoječaga mesá, z drūgim tálom pa ne guči od perotnine.

Tá okolščina samo povekša cenoperotnine, štera je pa že tak preveč velka, mesáre pa na to prisili, ka do svinsko meso povejeno, pa s znova zdignjenov cenov tržili. Dobro bi bilo záto popuno odrédbo napraviti, štera

bi zaistiuo konec včinila stálnomi povekšavanji mésznih cen. Spoznamo, ka je cena mesá povékših mestaj ne zaprestáti, zaponmimo pa, ka je toga ne kmet kriv. Kmet za 2.40 — do 3 koron trži živino na živo vágo, meso se pa te po 6 K odávle. Što dene vžep té ogrumen dobiček? Kmet se mantrá, kmet goji z velikim trūdom pa z drágov krmov živino pa te več polovico za meso dánih penez li nikák drūgi dene vžep, šteri je tistoga živinčeta lejko nigdár ne vidi. Prosimo záto dotične kroge, naj že spoznajo ednok, ka je ne kmet kriv velikih cen, liki tisti, ki v tom težkom časi se tūdi ne sásijo sledjen filer mestančarom vō z žepa strgati, kmeti pa samo ostánke vržejo tá z ogrumne cene, z ovim pa svoje žepke napunjávejo. Náj spoznajo mestančarje, ka je ne vse kmet kriv, včijo se pa naj tūdi sami šparati. Govedna se njim drága vidi, z cecátje prasé pa zná dati 16 rajnških. Što prasetino šcé jesti te, gda srmáki ešče to odločijo, kelko falatov krūha sme pojediti, tisti je zaistino ne pomitūvanja vreden. Drága gospoda, malo več zatajūvanja — pa včasi nede trbelo kmeta ogrizávati.

Dár pápe našoj vojski. Benedikt XV. je 5000 K. poslao našoj vojski na nove táborske kapele. Ztem djánjom nájlepše svédoči svoje nepristsanstvo Sv. Oča, ár je to z vsakov držávv včino, štera v boji stoji. Zaistino zahválni moremo biti sv. Oči za té lepi dár, stem bole, ár zdaj skoro nikšega dohodka nema, pa se li skrbi poleg svojega srmaštva za dūše svojih vernih ovčic.

Junaški plivánuš. S Cernovitze nam pišejo: Nesmileno pa nespodobno so se oponášali rusi do Evynarski Jakopa 72. leti staroga bojanskoga plivánuša záto, ár je ne šteo pūstiti, ka bi rusi z tórma njegove cérkvi strelali. Po dugom mantránji so ga s seboj vlekli. Čirávno ka je vekši tío stanovnikov odbežao, stári dūhovnik je ne šteo zapūstiti svojo málo čredo, je domá ostála.

Noč i dén so fūčkale krugle obervési, ali stavec se záto ne geno. Gda so ga rusi zgrabili, so ga obrvim v Chotin pelali. Tam so njemi dopūstili, ka slobodno nazájide po breviárium (molitvena kniga.) Potom so ga znova v Kamenec-Podolski pelali. Genlivo se poslávao od svoje črede. Ne je proso, naj ga rešijo, nego to naj slūžbene knige pa pisma občuvajo, pa njegov častui zláti križec. Nazádnje je v cérkev šo pa tam pilmo večni lampaš. Potom toga pa nesmileno odpelali.

Kak so naši slovenski črnovojniki prišli na srbsko bojišče.

Ali zdaj 8-ga začnemo mašerati, pa nej znati kam. Eden čas po ravnoj cesti med bregami. Ednok samo vidimo, da nam je pregrabana ravna pot. Zdaj smo te mi šli na brege, z ednoga velikoga na drūgoga vékšega, po laponi med lepe gošče, zajtra od zajtrka, poldne brez obeda. Večer ob 11-toj vōri smo prišli v dol *Kladejnoj várašeca*. Na toj poti nam je že vsem preveč bilo, pa je to ešče zdaj samo začetek; neštarni je že spadno, da je na drūgi den že nej potūvao z nami. Tū smo prenočūvali v božni, v cimprani kasarnaj. Što je kaj meo je trošo za večerjo, što pa nej, si je dol počino do zajtrka, i te dale.

Septembra 9-ga zaran zajtrikivamo i v tom varašeci vsakši kaj kūpi, če samo dobi. Za jesti tak nikaj nega, pa nej vina nej pive, ka bi nam najbole trebelo, da smo oslabili. Da smo se že jako raztepali i eden v ednom, drūgi v drūgom mestu ležao, tej bosniški bregovje so nam lepe vretine davali z šterimi smo se vkrejpili i tak dale nad bregami se primantrali od večara koli dve vōri v edno goščo, kje so nam te sakači obed kūhali, mi pa počivali; ali po obedi znova na pot, štera nam je zdaj ešče preteška, da se tak čūtimo od z mantranja, da bi vse bili spotreti. Idemo-idemo vsigdár dale po ostri potaj i komaj večer tak vnoč pridemo v *Vlasanico*.

Vlasenico je eden mali varašec; tūdi s v njem kasarne; tū smo pod strehov v barakaj počivali.

Septembra 10-ga zajtra smo v kantini vino kúpili za 80 kr. liter; radi smo bili, kak či bi nam je šenkao. Tūodnet smo pisali domo, tū smo skuze točili za lūbo slovo. Do segamao smo se troštali kaj bošega, mi starejši smo rekši že nej zato, kabi šli v ogenj boja. — Oprvim začūjemo mi tū strašen glas štūka, šteri glas je nas opomeno kam nam je pot. Daleč smo šče bili vkraj. Bog prelūbleni smiluj se pa ti nam ka, vse nevole i trplenja dobrovolno moremo prenašati, štera naj tebi na diko i hvalo bodo, nam pa na dūšno zveličanje, posebno pa prosimo lūboga Jezūša, blaženo dev. Marijo, naj nam pomaga, da zdravi pridemo domo. Té dén se genemo z nova na pot. Či duže bole slabi, 14 km. smo šli. Jas sam 1 pa pol vōre ostao, ka sam opešao; v *Milišče* smo prišli gde smo na kukorični polaj počivali.

Ka smo pa vidili na toj poti? Naj prle na ednomi mestu vnogo konjov

od teške nošnje ranjenih, nadale dosta motorov, štiri strlivo pa strošek vozijo na bojišče. Dosta jih pa srečavemo, štiri ranjence vozijo, više 20 jih vsakši pela. Tu v Milišči smo skišnjeni obed jeli i večerjo; po večerji si počinem, postelca nam je gola zemla, vankiš grlina kukorična, odevalo nebeska rosa. Bog smileni nam je pa li dao lepo, lahko, zdravo noč. Milišče stoji med bregami z velikov cestov, kre štere viditi semtam eno 10 kuč raztepeni; do 15 plügov ravnice; tu so velke kasarne pa na jezere vojašćine. Gledam nebo, pa ravno tiste zvezde i mesec vidim, kak doma; vse do me opomina na častitev Boge vsamogočega, ki je stvorilo to nezumno okroglino, tak za bogati svet, tak tudi za siromaški rod; tolažimo se zato i vüpajmo se v lübeznosti božoj; znajmo, da je g. Bog lübo to svet, zato ga je stvorilo, znajmo, ka nas je lübo, da je mro za nas.

Skoro vsigdar uam je jako teško, ali po takšem premišlavanji sladko zaspijmo i gda sunce vrže svoj trak na nas, se znova prebüdimo, z kratkov molitvov i z friškim zajtrkom okrepimo dūšo pa telo.

Septembra 11-ga idemo proti Srebrinici.

Na toj poti je že boše bilo drobtinje, štero se je kotalo v torbi, kak doma meso; vopa z grabe či je ravno konj ležao notri, je tudi boša bila, kak doma vino. Bog naš lübleni, kam ešće pridemo! Pomali smo se primantrali V Srebrinico. Vnoči smo si tu počinoli pod strehov, zajtra po zajtriki smo dobili plačo pa obleč, da smo dozday ešće vsakši v svojem bili. Sprijali smo po ednom 19 korono.

(Dale.)

Glási.

Napád proti Morgani. Z Amerike je prišeo glás ednoga napáda, šteroga je nekši nemeć vršo proti John P. Morgani, ki je gláva bio tistoga družtva, štero je našim neprijátlom strlivo správlalo pa 200 milion dolárov posodilo Francuskoj vládi. Hüdodelnik je nemeć pa se *Frank Holt* zové. Notri je šo v Morganovo hižo, pa tam dvakrat na njega strelo. Najšli so prinjem več revolv pa dinamit. Človek se zmešani vidi, pa kak nam glasijo je nadokno vö z voze skočo pa se kmesti bujo. Morgan teško ranjeni leži, ali je vüpanje, ka se ozdrávi. Vnogo so pregrešili ameríkanski milionerje proti nám, eden zmednjih je po roki ednoga nezavest-

noga človeka že dobo svojo plačo. Hüdoba je človeka moriti, ali pri toj priliki moremo spoznati, ka je boža roka ségnola za tistim, ki je pomagao tak vnogo mládi žitkov vgasniti.

Kelko naših amerikánčov dela spodobno. Grozno do kaštigani, ki si sčlovečov rokov správlajo peneze! Božega blagoslova ne de na njih!

Francusko živino kúpüje. Naši neprijátli so nás teli z gládom stráj vzéti, pa zdaj se že sami z gládom špilajo. Francuski državni zbor je dovolilo, ka vláda naj 100 jezero rogáte živine naküpi v nepristánskih državaj.

Lopérski vernicje so eden svoj von, štiri 7 metrov vága, vojski darüvali.

Velki ogenj v ednoj továrni. (fabriki.) Juliuša 6-ga je zgorela v Budapešti továrna, v šteroj keljé kühajo vö z čont. Po poldnevi ob ednoj je vdaro vö ogenj na prvom poslopji (štoki) 200 metrov duge zidine, šteta poleg Dunaja stoji. Vnogo ognjobrancov je prišlo k gorečoj hrámbi, štiri so pa ognja pogasiti že ne mogli, ár je vnogo keljé pa sühe-čonte z velkov náglóščov gorelo. Drügo so si ne znali že začnoti, kak samo brániti v nevarnoj bližini stoječivi dve hrámbi, v šterima je 3 vagone benzina bilo sranjenoga. Zgorelo je več vagonov gotovoga keljá, pa cela hrámbsa, tak ka je kvár jako veliki.

Benzin za mlatilnike. Minister polodelstva naznáni, ka za mlatilne motore dočasa 12. jezero metercentov benzina zná gospodárom prekdati.

Od vojákov. Zdravec Jožef z Törnische je v Kárpálaj máj. 15.-ga težkoranjen, 20.-ga pa od teh ran mro v Kašši. Bio je 27. let star mladéneć, za šterim žalüjo njegovi starišje. — Cigán Jozefi zidári z Žiškof je šrapnel pri rami potro levo roko. — Jerebic Števan z Gumilic je streljen v právo roko; Prša Jožef z Žižkov pa v levo nogo. Vsi so slüžili pri Sterleaj i ranjeni so na Petrovo. Správljeni so pa v Kisszeben v bolnišnico. Srcé Jezušovo njim da z kem hitrejše zdravje. Kolarič Martin z Trnja, domobranski husar je mro v koleri.

Mrtvi so: Flegar Ferenc z Sobote; Šiftar Števan z Satahoveć; Žilavec Ferenc z Tivadareć.

Od naših vojákov. Zver Anton z Žižkov je teško ranjen i od toga mro aprila 22-ga poleg mesta *Juhas* v Zemplenskoj županiji. Zapüsto je troje drobne decé; to štrto pa še beloga dnéva nej zaglednolo i svojega lüboga ajteka

spoznati ne moglo. Vsem tem potrtim srcem naj tolažbo prinesé to najbolše Srce Jezušovo. — V molitev pri poročamo toga i vse pokojne vojáke dobrim dūšicam!

Srebrno mešo je slüžo v Törnische z Primorskoga pobegnjeni zagradski plivanoš z velikov slovesnostjov jul. 6-ga. Raztepeni farniki njegovi so ga zdaleka prišli počastiti i se vdeležiti njegovoga mešnoga blagoslova. Eden njegov farnik njemi je za spomin prineso lepo akvarelsko sliko njegove bivše cerkve iz štere mogoče da kamen na kamni ne oštao. Ovce brez pastira i pastir brez ovc, kak žalostno je to. Molimo i pazimo, nas i nás ne dojde ta nesreća i sprejnimo milostno begunce.

Iz pisem naših vojákov. *Rogač Ivan*, prednji mešter pri telephoni piše: „Naj mi pošlejo, prosim, Novine, že dvá meseca sem je nej šteo.“ — Kak lepa lübézen je to do našega miloga maternoga jezika, predvsem pa do dobroga čiteva pri tom dobrom vojáki, ka njemi dvá mesečno pogrešanje čtenja našega nateliko na srci leži. — Bog ohráni vse slovence v tom dūhi.

Pošta.

Pintarič Stefan. Večeslavci. Dober je račun. Bog plati. — Vlovlenim na Rusko ne smemo Novin pošilati. **Mencigar Janoša, poddesetnika žena. Večeslavci.** Moževi sem odposlao Novine na bojišće. **Kodila L. Tišina.** Dobo sem na ranjence 20 K. Bog plati. **Sobočan Marka žena. Nedelica.** Obetežo je i že januára prišo mož v Fiumo v bolnišnico. Od tistimah ne prišo od njega nikši glás. **Štivan Stefana žena. Bodonci.** Od ednoga, ki je v 18.-om domobranskem polki slüžo, smo dobili glás, da je obetežo i maja 5-ga v Sopron spravljen v Bolnišnico. — Od Štivan Stefana Geb. D. M. Park Commando 47. še nikši glás ne prišo. **Vogrinčič Leop. Cankova.** Dravec Andraš, ki je v 18. domobranskem pešpolki v 12. stotniji slüžo, je med jan. 29 i febr. 12. spadno na bojišći. — Lovenjak Jožef je pa vlovljen. **Tivadar Ivan Donkov. V. Polana.** Vaš je premino. **Granfol Antona žena. Krog.** Vašega ešće gorišćejo. Kda glás dobim, vam že naznanim. **Kovač Janoša žena. Poznanovci. Hozjan Stefana žena. V. Polana. Suklar Marka žena. Gančani. Horvat I. Vančaves. Ferko Ivana žena. G. Slaveći. Kelenc Jožef V. Polana. Berdén Treza. Bogojina. Spilak Franciška. Sp. Slaveći. Vogrinčič Marija. Sp. Slaveći.** Od vaših dozday še nikši glás ne prišo, išćejo se gor i kda kaj zvedim, vam naznanim.

Popravek oglasov. Svédske tinkture 12 máli kantic košta 4 kor. (ne tri); zagorskoga sirupa dve kanti koštata 5 koron (ne edna). Oboje se dobi pri Feller V. E. Stubica. Centrale 146. Horvacko.